

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

3. Non sufficit fides; sed Deus summo loco præterea habendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

fundunt; ita si fides mentes nostras radiis suis illuminet, tum virtutes omnes, ad opera singulari perfectione adornanda, & beatos spiritus exhilarandos efflorescent: semperque verum erit, fidem ejusque lampadem operibus præluce-re oportere, si cætera salva esse velimus.

CAPUT III.

Non sufficit fides; sed Deus summo loco præterea habendus.

I
Duobus
modis
Deus
æstimantur.

ORatoris est pronuntiatum: *Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa æstimat. Æstimatio est actus intellectus, quo rei alicui valorem & pretium damus: quod duobus modis fieri solet; aut simpliciter, aut per comparationem cum eo, quod illius obtinendæ gratiæ vellemus impendere, vel cum illa commutare. Ita qui pro adamante offert mille scuta, pluris illum æstimat, quàm qui centum. Ita si Solem totius cæli vastissimæ extensioni compares, exiguus videtur; si cum terrâ componas, (quam centies, & quadragesies magnitudine vincere dicunt Mathematici) magnæ molis esse censebis. Quid, quæso, est guttula, quæ ex situla, quæ aquam hauris, in puteum relabitur? quid pulvisculus,*

qui in bilancem iniectus, tam levis est, ut illam in alterutram partem inclinare non possit? quid atomus, qui tam exigua, aut prope nullius est quantitatis, ut secari non possit? & tamen omnes gentes, & longis terrarum tractibus divisæ regiones, & Insulæ, si cum Dei præstantiâ, potentiâ & maiestate conferantur, pro nihilo (Spiritu sancto attestante) habendæ sunt. *Ecce genes, ait Isaias, quasi stilla situla, & quasi momentum in statera reputata sunt: & ecce Insulæ quasi pulvis exiguus.*

Religiosus è Sancti Dominici familia coram S. Agidio S. Francis discipulo dicebat habendam S. Joanni gratiam, quod in principio Evangelij sui, tam altè ac magnificè de Deo, Patriisque Verbo locutus fuisset. Opposuit se contra Agidius, nihil de Deo Joannem elocutum asseverans. Mirantibus cæteris qui adstabant, ait: Si avicula ex ingenti vastoque monte arenæ granum abstulisset, illanque aliquid abstulisset diceretis? Cumque illi respondissent; Si levissima illa arenula cum reliquo monte conferatur, dicendum videri, nihil accepisse. Idem esto, inquit, de illis, quæ de Deo ejusque naturâ in sacris Paginis habemus judicium; illa enim si cum Dei incõprehensibili perfectione conferantur, longè abesse arbitror ab istius naturæ præstantiâ: de

2.
S. Joannes
de Dei
Verbo
quid
ferit.

qua, quidquid à viris sanctissimis, atque illuminatissimis scriptum dictumque unquam fuit, millies longius à iustà cum Dei magnitudine comparatione recedere sentio quàm aciculæ apex, cum cælo, terraque collatus, atque compositus.

3. Si alius ab hoc mundus existeret, tam præstantibus refertus Intelligentijs, ut earum infima cognoscendi vi, Seraphinos omnes post se relinqueret; demus præterea mille similibus mundorum myriades existere, qui maiori semper graduum inter Intelligentias excessu alter alteri præcellerent; qualem, quàmque in intelligendo præstantem oportet esse eam Intelligentiam, quæ ad supremum inter omnes omnium Mundorum Intelligentias esset evecta? Deo ferè parem parum sapiens aliquis diceret, vel certè in supremæ Majestatis cognoscenda natura supra cæteros spiritus ita provectam, ut omnes infinitis gradibus superaret. Illa tamen, quanta quanta est, quàm sublimis ille Spiritus de Deo formaret in se conceptio, ita inferior esset Deo, ut nulla propemodum censenda sit, si cum illa quam Deus de seipso habet, cognitione conferatur. Manet enim Deus, manebitque semper omni possibili intelligentiæ incomprehensibilis. Atque ex hac ratiocinatione

clare deducitur, quàm rectè pronuntiavit S. Chryostomus, cum, *Psalm. 43.* qui in rebus divinis ignorantiam fatetur, earum magnitudinem callere quàm maximè: *Est quædam, inquit, ignorantio in cognitione, & in ignorantia cognitio: dic mihi enim, si quis dicat se posse mare metiri, & scire quot habeat cyathos, an non is maximè est, qui ignorat, quid sit mare? Quid si alius dixerit, se nescire & cyathorum numerum esse innumerabilem, is maximè cognoscit quod sit: idem in Deo prorsus contingit, ut is melius eum nosse dicendus sit, qui nullo intellectu humano comprehendendi posse proficitur.*

4. Nullibi ferè in S. Augustino altiores mentis volatus & conceptus videas, quàm ubi sese offert de Dei magnitudine agendi materies. Audiamus illum super hunc Vatis Regij verbum, *Quoniam cognovi quod magnus est Dominus, si illi, inquit, diceremus: Rogamus te, explica magnitudinem illius; nonne fortè responderet nobis: Non est valde magnus, quem video, si à me poterit explicari.* *Augustini de Deimagnitudine iudicium. Psalm. 34*

Quàm verò homini Deum amanti gratum illud & suave, quod super illa eiusdem Vatis, *Magnus Dominus & laudabilis nimis; eructare potiùs dicas quàm eloqui. Volebat dicere, scilicet Vates de Deo, quantum magnus, & si tota die diceret Magnus, Magnus; finiret aliquando, quia finitur dies, magnitudo verò illius ante* *Psalm. 94.*

rum persecutionum notitiam evexisset, incumbere de iisdem ad populum verba facere, dicturum: Ire, quis, quantusque sit Deus, vobis edisserere non possum: quidquid enim de illo in sacris paginis legitur, quidquid aliorum scriptis vulgatum est, quidquid hinc ad mundi usque finem dici proferrique ab hominibus potest, nihil est si cum illa, quam Deus in se continet, abysso comparetur, & minor est sine termino comparatio, quam si arenula cum Universo componatur: animus, qui non ex aliqua studij contentione, sed unctioe Spiritus experientiaque hanc hausit de Dei praestantia notitiam, si verbis illam explicare voluerit, male se potius de Deo loqui, eiusque detrahere gloriae & Majestati, & quodammodo blasphemare, quam quid est Deus, oculis subijcere iudicabit. Ita sancta illa, quam Deus in cellam vinariam induxerat, sapidaque & eminenti suatum perfectionum cognitione illustrat, de earum ineffabili praestantia sentiebat.

8.
Et S. Augustini,

Hæc sublimis de Deo existimatio, solis simplicis, sed vivæ fidei innixa principijs etsi non parum obscuritatis & ignorantiae secum trahat, sufficit tamen ad ingenrem Dei amorem in nobis excitandum: atque hoc est quod S. Dionysius Arcopagita significare velle videtur his verbis, *Ignorè ad Deū*

*confergere, verè enim hac via compendiosius, quam conquisitis studio rationibus ad illas sanctioris amoris flammam concipiendas fit gradus: quâ in sententia fuisse Picum Mirandulam virum tam literis, quam divini amoris exercitatione illustrem libenter lego: qui hanc per ardentem voluntatis affectionem amoris obtinendi rationem primo faciliorem, tum brevioram; denique minus periculofam esse asserit: cui lucem adfert S. Augustini monitum, dum imbecillitatem intellectus in divinæ Majestatis excipiendis radijs agnoscens, vires omnes animi ad amandum, & laudandum Deum, ut convertamus exhortatur: *Bonus est Deus; quale bonum quis dicat? ecce non possumus dicere, & non permittitur tacere; nec loquamur; nec taceamus: quid ergo faciemus; nec loquentes, nec tacentes & jubilemus: hoc est, ut paullo post se explicat, deseramus illi vocem ineffabilem gaudiorum nostrorum: omnem amaritudinem facultatem, viresque omnes desiderabili illo amoris igne consumamus; imitemurque aliquo modo, sed longè utiliori & feliciori Philosophum, quem dicunt, cum causam fluxus & refluxus in Euripo intellectu consequi non posset, in eum se coniecisse cum his in ore verbis: *Cum non possim te capere, tu me accipe. Satis sit nobis in hoc amoris sancti negotio hoc***

1. Cap.
Theolog.
mythocè.

Psal. 102.

in

in primis scire Deum ineffabilem, incomprehensibilemque & sanctis affectionum repetitionibus habenas laxantes, dicamus continuò, cum S. Francisco : *Deus meus, & omnia.* Pater ille meus, protector meus, provisor meus, studium meum, scientia & sapientia mea, occupatio mea, quies mea, refectio mea, spes mea, desiderium meum, timor meus, amor meus, velle & nolle meum; thesaurus meus, opes meæ, gaudium meum, voluptas mea, felicitas mea, æterna Paradisi mihi possessio, & unus mihi omnia : supra quem nihil est, infra quem, & extra nihil amore dignum : nolo alium cordis mei possessorem præter ipsum : reliquis nimirum remitto, dummodo ipso non caream : mihi ille unus erit semper omnia ; imò erit Omnia.

CAPUT IV.

Quantum cupiat Deus à nobis amari.

I.
Deus ab homine amorem petit.

FERunt S. Franciscum dicere solitum : *Quis sum Deus meus, ut de me cogites, & in magna illa mente tua locum aliquem mihi dones? Eundem ferè sensum cecinerat antè Regius Vates : Domine, quid est homo, quiddam memor es eius? Sed & Sanctus Job, cum hominis*

miserias attulisset in medium, quæ illum, ut vile mancipium fœdant, & lacerant, admirabundus exclamat : *Et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos? Sanè qui ex una parte magnitudinem & Maiestatem Dei propiùs intuetur, & illam velut speculum divinitatis tot in se videt continere perfectiones, ut cum ingenti gaudio pascere possit divinæ mentis æternam contemplationem, habet unde miretur, tantam Celsitudinem eò usque se demittere, ut de tam vili & miserabili creaturâ cogitare velit, & illius regendæ curam aliquam suscipere. Est tamen quod magis admiror, Deum nullius indigum, seipso beatum, à nullo dependentem, aut felicitatis suæ particulam emendicantem; à nobis nihilominus amorem efflagitare, idque tanto ardore, ut omnia hominum, Angelorumque inflammatissima desideria, vix exiguæ scintillæ illius comparatione videantur : quin velut suæ Maiestatis oblitus, eò usque descendit, ut illum velut deprecator exigat, si eò magnus aliquis inter homines sese demitteret, quàm parvam, aut propè nullam dignitatis suæ rationem habere videretur ! Deus tamen etiam aliquoties repulsam passus instat sæpius, & ab homine amorem suum velut donum sibi longè acceptissimum dari etiam atque etiam*